

Tõnis Saar
Justiitsministeerium

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS
Teabevaldaja: Riigikontroll
Juurdepääsupiirang 30.06.2020 - 31.08.2020
Alus: AvTS § 35 lg 2 p 2

Meie 30.06.2020 nr 2-1/80039/24

Märgukiri auditi „Riigi 2019. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsus ja tehingute seaduslikkus“ tulemuste kohta Justiitsministeeriumi valitsemisalas

Austatud kantsler

Riigikontroll tegi riigi 2019. aasta raamatupidamise aastaaruande õigsusele ja tehingute seaduslikkusele hinnangu andmiseks audititoiminguid ministeeriumides ja nende valitsemisala asutustes ning Riigikantseleis, Riigikohtus ja Riigikogu Kantseleis määral, mis oli vajalik, et veenduda riigi seisukohalt oluliste finantsaruannete kirjade õigsuses ning oluliste majandustehingute seaduslikkuses.

Tehtud töö tulemuste põhjal koostab Riigikontroll ühe auditiaruande riigi kohta tervikuna. Ministeeriume, Riigikantseleid, Riigikohtu ja Riigikogu Kantseleid teavitatakse nende valitsemisalas tehtud audititoimingute tulemustest märgukirjaga.

Auditi käigus tegid audiitorid Justiitsministeeriumi valitsemisalas 2019. aasta septembrist kuni 2020. aasta juunini järgmisi audititoiminguid:

- kontrollisid valitsemisala 2019. aasta riigieelarve täitmise aruande õigsust;
- kontrollisid riigi seisukohast oluliste tehingute vastavust riigieelarve seadustele ja raamatupidamises kajastamise õigsust ning sisekontrollisüsteemi toimimist valdkondades nagu
 - toetuste saamine,
 - tööjõukulude arvestus,
 - majandamiskulude tegemine,
 - tehingud põhivaraga;
- tutvusid korruptsiooni ennetamiseks loodud sisekontrollisüsteemiga. Info Registrate ja Infosüsteemide Keskuse sisekontrollisüsteemist saadud ülevaate kohta on edastatud auditi kontaktisikule;
- kontrollisid, kas tehingute tegemisel seotud isikutega, kes on määratletud avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendis, on kinni peetud toimingupiirangust korruptsioonivastase seaduse mõistes. Sellest piirangust kinnipidamist kontrolliti ka Registrate ja Infosüsteemide Keskuse ostuõiguslike isikute tehingute puhul.

Riigikontroll ei tuvastanud eelarve planeerimisel ja kasutamisel, toetuste saamisel, tööjõu- ja majandamiskulude ning põhivaraga tehingute tegemisel sisekontrollisüsteemi toimimises ega tehingute raamatupidamises kajastamisel kontrollitud ulatuses olulisi puudusi.

Tehtud audititoimingute tulemusena juhib Riigikontroll tähelepanu asjaolule, mis puudutab kõiki valitsemisalasid.

Muutuvpalga maksmine üle avaliku teenistuse seaduses kehtestatud määra

Riigikontroll on oma varasemates auditites tuvastanud, et mitmete valitsemisalade ametnikele makstakse muutuvpalka üle avaliku teenistuse seaduses kehtestatud määra. Avaliku teenistuse seaduse kohaselt võib muutuvpalka kalendriaasta jooksul ametniku põhipalgale juurde maksta kuni 20% ametniku aastasest põhipalgast. Seekordse auditi käigus tuvastas Riigikontroll üheksas valitsemisalas, et ametnikele muutuvpalka maksmisel on selle piirangu vastu eksitud.

Peamiseks põhjuseks, miks makstakse ametnikele muutuvpalka üle seaduses kehtestatud määra, on asutused toonud vajaduse tasustada ametnikule määratud lisatööd, nt personalipuudusest tulenevate tööülesannete täitmine, asutuse esindamine ja arendamine, osalemine ELi rahastatavates projektides. Piirmäära vältimiseks on mõnel juhul tööde tegemiseks sõlmitud ametnikega ka võlaõiguslepinguid.

Kuna seaduses kehtestatud muutuvpalga määra ületamise probleem on Riigikontrolli auditites ilmnenud aastast aastasse, peaks seadusandja Riigikontrolli arvates hindama, kas seatud piirang täidab mõeldud eesmärgi, ning vajaduse korral nägema ette erandid, et vähendada halduskoormust, mis on tingitud täiendavate lepingute sõlmimisest ja 20% piirangu järgimisest.

Riigikontroll on muutuvpalgaga seotud tähelepanekutest teavitanud ka Rahandusministeeriumi ning saanud vastuseks, et nende hinnangul võivad erandid muutuvpalga piirmäära ületamisel olla põhjendatud, aga kui seaduse muutmise võetakse päevakorda, siis oleks kohane käsitleda ka muutuvpalga piirangut. Samuti juhtis Rahandusministeerium tähelepanu, et avaliku teenistuse seaduse muutmise eelnõu ettevalmistamine on Justiitsministeeriumi vastutada.

Riigikontrolli soovitus Justiitsministeeriumi kantslerile: hinnata koostöös

Rahandusministeeriumiga, kas kehtiv muutuvpalga piirang avaliku teenistuse seaduses täidab seatud eesmärgi, ning vajaduse korral näha ette erandid.

Ootame Teie kirjalikku vastust märgukirjas tehtud soovituse kohta hiljemalt 12. augustiks 2020. Riigikontroll tänab Justiitsministeeriumi valitsemisala teenistujaid meeldiva koostöö eest.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ines Metsalu-Nurminen
peakontrolör

Kristi Kährin
Kristi.Kahrin@riigikontroll.ee